

Correctievoorschrift HAVO

2007

tijdvak 2

management & organisatie

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
 - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.

- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 61 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten per opgave.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1

- 1 maximumscore 1**
(de Algemene Wet) Gelijke Behandeling
- 2 maximumscore 2**
voorbeelden van juiste antwoorden:
 - uit kostenoverwegingen
Een gedwongen ontslag is duurder dan dit formeel vrijwillig ontslag.
 - uit pr-overwegingen
De supermarkt wil uitdragen dat zij een goed personeelsbeleid voert.
- 3 maximumscore 1**
vakbonden en werkgevers(organisaties)

Opgave 2

- 4 maximumscore 2**
 - 15 jaar en ouder is $80\% \times 87.500 = 70.000$ 1
 - doelgroep: fitness in georganiseerd verband $0,15 \times 70.000 = 10.500$ 1
- 5 maximumscore 2**
Alle fitnesscentra hebben een halfjaarcontract. De leden van de gevestigde fitnesscentra zullen hoogstwaarschijnlijk pas lid worden bij Westergouwe als dat lidmaatschap beëindigd is.
- 6 maximumscore 2**
advertentiekosten $4 \times 1.300 + 10 \times 165 = € 6.850,-$
- 7 maximumscore 2**
Het aantal contacten is $1,5 \times 50.000$ (de oplage) = 75.000.
De kosten per contact zijn $\frac{6.850}{75.000} = € 0,09$.
- 8 maximumscore 2**
Persoonlijke communicatie is indringender, er kan gemiddeld meer informatie worden gegeven.
of:
Bij persoonlijke communicatie kan worden ingegaan op wensen en vragen.

Vraag	Antwoord	Scores
9	<p>maximumscore 2</p> <p>Leden met een korting mogen alleen van de faciliteiten gebruik maken tussen 7.00 uur en 17.00 uur. Gedurende die tijd is de verwachte bezetting van de toestellen maximaal 60%. Daarnaast mogen deze leden niet meedoen aan groepslessen. Door het lidmaatschap van deze leden nemen de kosten niet (nauwelijks) toe maar de opbrengsten wel.</p>	
10	<p>maximumscore 2</p> <p>omzet 2009: $2.200 \times 12 \times 49 + 400 \times 12 \times 0,65 \times 49 = \text{€ } 1.446.480,-$</p>	
11	<p>maximumscore 1</p> <p>$\frac{80.000}{2.000} = \text{€ } 40,-$</p>	
12	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alleen de loonkosten van de oproepkrachten zijn variabel. Die worden bij een ledenaantal van 2.600: $40 \times 2.600 = 104.000$ • De loonkosten worden $1,03 \times (104.000 + 400.000) = \text{€ } 519.120,-$ 	<p>1</p> <p>1</p>
13	<p>maximumscore 5</p> <ul style="list-style-type: none"> – eis a <ul style="list-style-type: none"> • verlies 2008: $1.114.260 - 1.230.000 = \text{€ } 115.740,-$ • het verlies in 2008 is lager dan $\text{€ } 200.000,-$, aan eis a wordt voldaan – eis b <ul style="list-style-type: none"> • winst 2009: $1.446.480 - (519.120 + 150.000 + 585.000) = \text{€ } 192.360,-$ • rentabiliteit totaal vermogen 2009 = $\frac{192.360 + 150.000}{3.260.000} \times 100\% = 10,5\%$ – conclusie <ul style="list-style-type: none"> • De rentabiliteit van het totaal geïnvesteerd vermogen is hoger dan 10%. Aan de eisen a en b wordt voldaan. Fitnessvillage nv start een vestiging in Westergouwe 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3

14 maximumscore 1

voorbeelden van juiste antwoorden:

- huurkosten
- afschrijvingskosten
- reclamekosten
- loonkosten

15 maximumscore 3

verkoopprijs exclusief btw $\frac{23,80}{1,19} = € 20,-$

$$17.000 = q \times 20 - q \times (10+2) - 31.000$$

$$q \times 8 = 48.000$$

$$\text{afzet} = 6.000$$

16 maximumscore 2

$$\text{extra winst } 600 \times (20 - 12) - 1.000 = € 3.800,-$$

$$\text{toename winst } \frac{3.800}{17.000} \times 100\% = 22,4\% \text{ (22\%)}$$

Opgave 4

17 maximumscore 2

$$\text{ontvangsten van debiteuren } (120 + 130 + 150) \times 1.000 = € 400.000,-$$

18 maximumscore 2

liquide middelen per 30 juni 2007:

$$50.000 + 400.000 - 410.000 = € 40.000,-$$

19 maximumscore 3

voorraden per 30 juni 2007:

$$100.000 + 300.000 - 0,70 \times 440.000 = € 92.000,-$$

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 5

20 **maximumscore 2**
 $10.000 + 800 \times 120 = \text{€ } 106.000,-$

21 **maximumscore 1**
 Rondstad ligt op een industrieterrein en Waailand in een poldergebied. Het huurverhoudingsgetal voor industrieterreinen is hoger dan voor poldergebieden.

22 **maximumscore 2**
 Bij een windsnelheid van 6,5 meter per seconde hoort een opbrengst van $3.750.000 \times 0,037 = \text{€ } 138.750,-$.

23 **maximumscore 1**
 $3.750.000 \times 0,078 = \text{€ } 292.500,-$

24 **maximumscore 1**

Investerings locatie Waailand

1	windmolen (aanschaf, montage en fundering)	€ 1.748.000
2	terrein overig (verharding, ontwatering, hekwerk, beplanting)	€ 31.000
3	aanleg kabel naar elektriciteitsnet (lengte 800 meter)	€ 106.000
4	aanleg onderhoudsweg	€ 20.000
	totaal	€ 1.905.000

25 **maximumscore 3**

Exploitatieresultaat per jaar locatie Waailand

	(2p)	(1p)
	kosten	opbrengsten
verkoop elektriciteit		€ 138.750
overheidssubsidie		€ <u>292.500</u>
		€ 431.250
afschrijving $0,1 \times 1.905.000$	€ 190.500	
onderhoud windmolen	€ 6.500	
huur terrein	€ 6.188	
totale kosten		€ <u>203.188</u>
exploitatieresultaat (excl. rente)		€ 228.062

26 **maximumscore 1**

Voor Waailand, want het exploitatieresultaat is groter (Waailand € 228.062,- en Rondstad € 36.520,-).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 6

- 27 maximumscore 3**
- verwachte nettowinst = $120.000 - 9.000 - 81.000 = 30.000,-$ 1
 - de inkoopwaarde voor 15.000 stuks is $\frac{30.000}{0,10} = 300.000$ 1
 - inkoopprijs per product is $\frac{300.000}{15.000} = € 20,-$ 1
- 28 maximumscore 1**
- verkoopprijs = $20 + \frac{120.000}{15.000} = € 28,-$
- 29 maximumscore 2**
- toegestane algemene kosten $\frac{9.000}{15.000} \times 15.200 = 9.120$ 1
 - budgetresultaat $9.120 - 9.030 = € 90,-$ voordelig 1

Opgave 7

- 30 maximumscore 1**
- $\frac{10.000.000}{125} = 80.000$ stuks
- 31 maximumscore 2**
- $\frac{50.000.000 + 34.500.000 + 80.000 \times 140}{55.000.000 + 28.500.000} \times 100\% = 114,6\% = 115\%$
- 32 maximumscore 2**
- De liquide middelen stijgen, terwijl de vlottende activa en het kort vreemd vermogen niet veranderen. Hierdoor zal de current ratio stijgen en de liquiditeit verbeteren.

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 22 juni naar Cito.